

drynet

www.dry-net.org

خبرنامه شبکه جهانی مقابله با بیابان زایی (dry-net)

ابتکاری جهانی برای آینده مناطق خشک

شبکه جهانی مقابله با بیابان زایی، طرحی متشکل از ۱۴ سازمان غیر دولتی از تمام نقاط دنیاست که برای مقابله با تخریب سرزمین و بیابانزایی همکاری می کنند

پیشینه شبکه

ساله مراتع در هند و نظام چند کشتی در مناطق خشک برزیل درسایت آمده است. شبکه بسیار علاقمند است که تجربیات موفق شما را نیز با دیگران به اشتراک بگذارد.

این شبکه در اسفند سال گذشته در کارگاه راه اندازی فورتالزا در کشور برزیل و با اظهار نظر و تبادل افکار ۱۴ سازمان همکار شبکه در ارتباط با اجرای طرح آغاز گردید که از کشور جمهوری اسلامی ایران موسسه توسعه پایدار و محیط زیست (سنستا) در این طرح عضویت دارد.

اولین نکته قابل توجه تنوع بسیار زیاد سازمانهای شرکت کننده است. یک مشاهده جالب در گردش علمی ما

بازدید اعضای شبکه از مناطق خشک برزیل

تبریک! شما اولین شماره خبرنامه شبکه جهانی مقابله با بیابان زایی را می خوانید. در این خبرنامه که در طی سه سال اجرای طرح از ۲۰۰۷ تا ۲۰۰۹ حداقل ۸ نسخه آن منتشر خواهد شد شما از روند پیشرفت شبکه مطلع خواهید شد همچنین شما می توانید بامراجعه به سایت شبکه به آدرس: www.dry-net.org از فعالیت های طرح، اخبار، دیدگاه، مقالات و برنامه های منطقه ای مقابله با بیابان زایی و تخریب سرزمین مطلع شوید.

بخشی از سایت به تشریح طرحها و تجربیات موفق اختصاص داشته و در حال حاضر نیز چندین تجربه موفق، از جمله نظام مدیریت چندین

اخبار جهانی

فهرست مطالب

اخبار جهانی

۱. پیشینه شبکه
۲. تقویم رویدادهای بین المللی ۲۰۰۷
۳. یاتروفا چیست
۴. گزارش جلسات شبکه
۵. تقویم رویداد های بین المللی ۲۰۰۸
۶. مصاحبه
۷. مقالات علمی

اخبار ایران و منطقه

۱. اتحاد ملی برای مقابله با بیابان زایی
۲. تقویم رویدادهای داخلی
۳. چالشها و چاره ها: مرتعداری متکی بر کوچ
۴. گزارش اولین کارگاه شبکه سازمانهای مردم نهاد مقابله با بیابانزایی
۵. مفادی از بیانیه سازمان ملل در باره حقوق جوامع بومی

تهیه شده توسط:
موسسه توسعه پایدار و محیط زیست
Centre for Sustainable Development

هزینه این طرح توسط جامعه اروپا پرداخت شده است

اخبار جهانی

از مناطق خشک برزیل تعجب دوستان ایرانی و پاکستانی شبکه بود. آنها می گفتند با وجودیکه امسال اینجا خشکسالی است اما همه چیز سبز و مرطوب است در صورتی که در منطقه ما: در آسیا، خشکسالی یعنی چندین سال بدون بارندگی و واقعا خشکی. این مثال نمایانگر گستردگی مفهوم بیابان زایی و تخریب اراضی در شبکه بوده و نشان میدهد که مقابله با بیابان زایی یک نسخه واحد ندارد بلکه در هر مکانی راه حل خود را دارد.

یکی از فعالیت های جاری عضوهای این شبکه شناسایی سازمان های مردم نهادی است که در زمینه مقابله با بیابان زایی و تخریب سرزمین در سطح محلی و ملی فعالیت دارند. این بررسی دو فایده در بر خواهد داشت: یکی تقویت شبکه ها و دیگری توانمندسازی آنها. علاوه بر این، کمک دهندگان مالی نیز مورد شناسایی و بررسی قرار خواهند گرفت. اگر موسسه شما در راستای مقابله با بیابان زایی و مدیریت پایدار اراضی فعالیت دارد، شما و شبکه می توانید مکمل یکدیگر باشید. بدین منظور، خواهشمند است با ما تماس حاصل فرمایید.

نتیجه این بررسی در چند ماه آینده، منجر به برگزاری تعدادی سمینار ملی و منطقه ای خواهد شد و همچنین برآورد نیازها و برگزاری دوره های آموزشی. این فرایند باعث خواهد شد که سازمانهای مردم نهاد با استفاده از دانش و تجربه خود طرف و همکار قابلی برای دولت باشد و بر روند سیاستگذاری دولت در رابطه با مسائل زیست محیطی تاثیر گذار باشند.

بنابراین کار بسیار سنگینی در

یاتروفا چیست؟

یاتروفا کورکا (JATROPHA CURCA): راه بن بست یا گیاه نفتی با خواص ناشناخته

یاتروفا گیاهی غیر خوراکی و چند منظوره است که در مقابل خشکسالی مقاوم است. بالاخص روغن بذر آن که برای تولید سوخت فسیلی توجه زیادی را به خود جلب کرده است. در گذشته، از روغن آن برای تولید تامین سوخت مورد نیاز آشپزی، روشنایی و قوه محرکه استفاده می شد. در حال حاضر به علت هزینه بالای تولید، مورد انتقاد فراوان قرار گرفته است. با این حال، یاتروفا دارای خواص منحصر بفردی است و در زمینهایی که برای زراعت نامناسب است به خوبی رشد می کند.

برای اطلاعات بیشتر، به سایت های اینترنتی زیر مراجعه فرمایید:

www.diligent-tanzania.com/nsiev.de/jatropha-en

تحقیقاتی که در دانشگاه باهاراتیار هندوستان توسط (C. YAMASIVAYAM) در هند در مارچ ۲۰۰۷ انجام شده است، توان بالقوه جدیدی را نشان می دهد: تحقیقات انجام شده بر پوسته های این گیاه چندمنظوره، برای تولید سوخت فسیلی نشان داد که پوسته آن حاوی نوعی کربن فعال است که سمومی از قبیل آنیون ها، رنگهای صنعتی، فلزات سنگین و ترکیبات آلی را از آب می زداید.

By Drynet partner: Silke Brehm of LPP, Germany

پیش رو داریم ولی با همکاری سازمانهایی مانند سازمان شما و دینفعان درگیر، می توان با بیابانزایی مقابله کرد. امیدوار هستیم که این اولین خبرنامه با مطالبی چون خلاصه ای از جلسات مهم، اخباری از سازمان جهانی هواشناسی، گزارشی از گیاهان مقاوم در مقابل خشکسالی و اخبار مربوط به ایران و منطقه شما را به ذوق آورد.

لطفا نظرها، پیشنهادات و سؤالات خود را به زبان انگلیسی به آدرس الکترونیکی drynet@bothends.org و یا به زبان فارسی به آدرس الکترونیکی:

desertcontrol@yahoo.com

ارسال فرمایید.

تقویم رویدادهای بین المللی سال ۲۰۰۷ میلادی

۱۶-۱۲ نوامبر ۲۰۰۷: شورای تسهیلات محیط زیست جهانی و مشاوره سازمان های مردم نهاد در شهر واشنگتن (ایالات متحده).

www.thegef.org

۲۹-۲۸ نوامبر ۲۰۰۷: کمیسیون توسعه پایدار سازمان ملل، جلسه اجرایی منطقه امریکای لاتین و کارائیب در شهر سانتیاگو (شیلی)

www.un.org/esa/sustdev

۱۴-۳ دسامبر ۲۰۰۷: کنوانسیون سازمان ملل برای تغییرات آب و هوا، سیزدهمین اجلاس اعضای کنوانسیون تغییرات آب و هوا در مورد پروتوکل کیوتو در شهر بالی (اندونزی)

www.unfccc.int

اخبار جهانی

گزارش جلسات شبکه

جلسه اعضای شبکه در طول هشتمین کنفرانس اعضای ملل متحد (COP8).

آیا می توانید باور کنید که سازمان کوچک مردم نهادی از کشور بوركینا فاسو با نماینده دولتی کشور فنلاند در حال مذاکره باشد؟ در واقع این امر خیلی آسان نمی باشد! ولی شبکه جهانی مقابله با بیابان زایی از طریق جلسات غیر رسمی در حاشیه هشتمین کنفرانس اعضای ملل متحد کنوانسیون مقابله با بیابان زایی در مادرید این امر را محقق کرد که در آن اعضای شبکه دو پاور پوینت به نمایش گذاشتند و بعد از آن دو سازمان مردم نهاد اندا از سنگال و اسکوپ از پاکستان گزارشی از عملکرد و نوآوریهای خود در اجرای طرحهای مشترک با جوامع محلی را ارائه دادند. آنگاه دو سازمان کمک کننده مالی این پروژه یعنی جامعه اروپا و مکانیزم جهانی (GM) در راستای مقابله با بیابان زایی و تخریب اراضی سخنرانی کردند. آنها با تاکید بر نقش اساسی سازمانهای مردم نهاد در فرایند مقابله با بیابان زایی، شناسایی، مستند سازی و انتشار نوآوری های جوامع بومی و تجربیات چندین هزار ساله آنها را وظیفه سازمانهای مردم نهاد دانستند.

این جلسه با روش بارش افکار در گروههای تصادفی پنج الی شش نفره شروع بکار کرد و بحث و گفتگوهای بسیار جالب در ارتباط با اهمیت بسیار زیاد دانش بومی، تجربه مردم محلی، تجربیات علم جدید متناسب با محیط و بالاخره روشهای نوآور برای تکثیر تجربیات موفق ادامه یافت. نکته قابل

توجه مشخص نمودن نقش هر یک از ذینفعان در فرایند مقابله با بیابان زایی بود. نتیجه این نشست هم برای تصمیم گیران و هم برای جوامع بومی در تبادل اندیشه ها و دیدگاه های جدید مرتبط با توسعه پایدار در مناطق خشک دست آوردهای متعددی داشته و به همدلی و درک مشترک ذینفعان مختلف در پیدا کردن راه حل مناسب برای مقابله با بیابان زایی موثر بود. ولیکن از همه مهمتر محیط دوستانه ای که ذینفعان مختلف دور از روابط و ضوابط دولتی سعی میکردند که مسایل حیاتی و مهم بیابانزایی و فقر در مناطق خشک را مطرح کرده و به راه حل برسند.

این گردهمایی و گفتگوی ذینفعان مختلف یکی از اهداف اولیه شبکه جهانی مقابله با بیابان زایی است، که ذینفعان مختلف مقابله با بیابان زایی را که معمولاً چنین فرصت و موقعیتی را ندارند به هم پیوند داده و اتحاد، همدلی و همکاری نزدیک آنها را در مقابله با بیابان زایی تقویت می کند. این شبکه آرزو دارد که در آینده این نوع شبکه های مردم نهاد در مقیاس وسیعی تکثیر شده و بتوانند با دانش و تجربه صحیح در فرایند سیاست گذاری کشورها در رابطه با مقابله با بیابان زایی نقش اساسی و نهادینه داشته باشد. گزارش کامل این جلسه و تمام بحث ها در سایت ما منعکس شده است علاقمندان می توانند با مراجعه به بخش خبر سایت شبکه به آدرس www.dry-net.org به اطلاعات بیشتر دست یابند.

تقویم رویدادهای بین المللی ۲۰۰۸

۲۹- ژانویه ۲۰۰۸

جلسه کمیسیون سازمان ملل برای جلسه (UNCSD) توسعه پایدار اجرایی منطقه ای برای اروپا و آمریکای شمالی در کشور سویس در شهر ژنو. America, Geneva, Switzerland
www.unece.org/env/SustainableDevelopment

۲۱ مارس ۲۰۰۸ روز جهانی جنگل

www.dse.vic.gov.au/dse/nrenfor.nsf/childdocs/-8E773CD126-CA22704A256AA40000EDEC-034EBCC6B1670D984A256AA40011A9F8?open

۲۲ مارس ۲۰۰۸ روز جهانی آب

www.worldwaterday.org/page/135

۱۶-۵ می ۲۰۰۸

شانزدهمین نشست کمیسیون توسعه پایدار سازمان ملل متحد در مقر سازمان در نیویورک ایالات متحده
www.un.org/esa/sustdev/csd

۲۲ می ۲۰۰۸ روز جهانی تنوع زیستی

www.biodiv.org/programmes/outreach/awareness/biodiv-day-2007.shtml

۵ جون ۲۰۰۸ روز جهانی محیط زیست

<http://www.unep.org/wed/>

۱۷ جون ۲۰۰۸ روز جهانی مقابله با

بیابانزایی و کاهش اثرات خشکسالی
<http://www.unccd.int>

اخبار جهانی

مصاحبه

در جستجوی راه حل هایی مناسب برای سازگاری با تغییرات آب و هوا گزارش از نامیتا دی پاک از موسسه ال پی پی اس کشور هند

مصاحبه با دکتر ماناوا و.ک. سیواکومار، رئیس بخش کشاورزی هواشناسی سازمان هواشناسی جهانی در هشتمین کنفرانس اعضای کنواسیون مقابله با بیابان زایی در مادرید، سپتامبر ۲۰۰۷

س: چگونه می توانیم پایش خشکسالی را کاربردی تر کرد؟

لازمه این کار مهم داشتن اطلاعات خوب جوی است، این امر مستلزم داشتن شبکه خوب ایستگاه های هواشناسی میباشد.

س: یکی از موضوعات مطرح در طول این نشست COP۸ استقرار سیستم های هشدار اولیه ("early warning systems") (ایجاد چنین سیستمی در کشوری با تنوع اکولوژیکی، جغرافیایی و اقلیمی هند با چه چالشهایی مواجه است؟

امروزه بر عکس ۳۰-۴۰ سال پیش ابزار دقیق خوبی برای پایش بینی تغییرات جوی در اختیار داریم. البته با این داده ها نمی توان پایش بینی انجام داد، به همین دلیل است که پایش بینی ها

Dr. Mannava V.K. Sivakumar

دقیقاً، بدین دلیل است که رساندن این گونه داده ها به مراکز ترویج کشاورزی سازمانهای مردم نهاد و شبکه هایی مثل شما بسیار مهم میباشد. منافع علم و تکنولوژی باید در سطح جامعه پخش شود. در غیر این صورت علم معنایی ندارد.

س: آیا میتوانید برای ما مثالی از سعی و همکاری مردم بومی برای از بین بردن اثرات تغییرات آب و هوا بیاورید؟

در کشورهای اسکانندیناوی چند نمونه وجود دارد آنها بجای عکس العمل در مقابل تغییر اقلیم، بیشتر بر آمادگی برای مواجهه با آن پرداخته اند و اینکه چگونه ضمن سازگاری با تغییرات اقلیمی از شرایط موجود بهره مند شد. ما نیز باید در هند چنین دیدگاهی اختیار کنیم.

وقتی از گرم شدن ۲ یا ۳ درجه آب و هوای جهانی صحبت به میان میاید، بدون شک این تغییرات در سطح محلی بیشتر از ۲-۳ درجه خواهد بود چرا که ۲-۳ درجه متوسط جهانی میباشد. بدین دلیل است که برخی کشورها موضوع تغییرات آب و هوا را خیلی جدی گرفته اند. کشورهای ذکر شده از همین حالا جوامع محلی خود را به تغییرات آب و هوا واقف کرده اند و در تغیر الگوی برنامه ریزی کشت پیش گام شده اند.

اگر مایل باشید راجع به این مصاحبه و دکتر ماناوا و.ک. سیواکومار و دیدگاهش در ارتباط با تغییرات آب و هوا بیشتر بدانید متن کامل مصاحبه در سایت ما موجود میباشد.

www.dry-net.org

عمدتاً با واژه احتمال وقوع همراه است. برای مثال پیش بینی میشود که میزان بارندگی بهاره در سال ۲۰۰۸ طبیعی، کمتر از حد طبیعی و یا بیشتر از آن خواهد بود.

س: اگر ممکن است کمی بیشتر توضیح بدهید

برای مثال اگر پیش بینی کنیم که در ۲۰۰۸ در هند بارندگی ۳۰ درصد حد نرمال خواهد بود، در این صورت این پیش بینی را در الگوی ریزش بارندگی شمال، جنوب، غرب و شرق هند تطبیق داده و اطلاعات به دست آمده در اختیار کشاورزان قرار گرفته و آنها را در تصمیم گیری خود یاری خواهد کرد.

س: این بدین معنی است که کشاورزان را باید آموزش داد که بر پایه این داده ها برنامه ریزی کنند؟

اخبار جهانی

مقالات علمی

این مقاله توسط یکی از اعضای شبکه جهانی: خانم ایلسه کهلر-رولفسون از موسسه مردم نهاد ال پی پی کشور آلمان تهیه شده است

هر روزه یک مزرعه دامداری سنتی محلی که دامداری مناسب با شرایط محیطی است به نفع دامداری علمی با بازده بالا با دام های وارداتی از منطقه ای دیگر تعطیل میشود! غافل از اینکه دام بومی مثل تمام چیزهای بومی برای شرایط آن زیست بوم بوجود آمده است. دام بومی قادر است از مواد موجود در محل به زندگی خود ادامه دهد. میتواند در بدترین شرایط آب و هوا به مبارزه بایستد و به صورت پایدار کنار مردم محلی در شرایط استثنایی دوام بیاورد.

نمایندگان ۱۰۹ کشور دنیا در تاریخ اول تا هفتم سپتامبر ۲۰۰۷ در اینتر لاکن کشور سوئیس گرد هم جمع آمدند تا درباره اهمیت تنوع زیستی دام و مدیریت پایدار برای حفظ این تنوع بومی بکوشند. این اولین کنفرانس فنی بین المللی منابع ژنتیک حیوانی بود. در این گرد هم آیی "بیانیه جهانی اینتر لاکن برای منابع ژنتیک" صادر شد. هم چنین یک چهار چوب اقدام جهانی بنا نهاده شد.

در این چهار چوب نگاهی ویژه به موضوع مناطق خشک شده است. تحقیقات نشان داده است که در طول تاریخ در اثر سعی و کوشش و دانش بومی و آزمون و خطا دامداران مناطق خشک تعداد زیادی دام های مناسب با شرایط آب و هوایی آن مناطق به وجود آمده است.

سازمانهای مردم نهاد متعددی با همکاری منطقه افریقا بر قانونی نمودن "حق و حقوق دامداران" تلاش می کنند

این قانون مجموعه ای از حقوقی است که نقش اساسی دامداران متحرک و مدیریت محلی روستایی را در مدیریت منابع ژنتیک دامی تقویت مینماید. متأسفانه این دانش و تجربه توسط کشورهای توسعه یافته زیر سوال رفته است!

با این وجود نقش جوامع بومی و محلی خصوصاً جوامع عشایری در اولویت استراتژیک اقدام شماره ۶ مود تایید قرار گرفته و بیان می کند که "مدیریت تطبیقی منابع ژنتیک دامی جوامع بومی و محلی، هنوز دارای کارکردهای تولید اقتصادی و مفاهیم فرهنگی و اجتماعی متعددی بوده و در خیلی از جوامع محلی و بومی و بویژه در مناطق خشک و کوهستانی از قدرت بالای در خود کفایی و امنیت غذایی برخوردار است. لذا توصیه می نماید که به صورت مختلف از جوامع محلی و بومی و تجربه و دانششان پاسداری شود.

در حالی که میلیونها دلار برای برنامه های تحقیقات علمی جهت بالا بردن قدرت تطابق موجودات زنده در برابر خشکسالی هزینه میشود! تلاش روزمره جوامع عشایری و روستایی برای نگهداری دام در شرایط خشک و دشوار و انطباق منابع ژنتیک دام های خود با شرایط جوی و تغییرات آب و هوا کاملاً ندیده و بدون پاداش می ماند!!!! در این خصوص باید سازمانهای تلاش نمایند تا این خدمات زیست محیطی مهم دامداران متحرک و روستایی به نحوی ارزشیابی و جبران شود. این هم یک تجربه عملی علمی است!!!! برای اطلاعات بیشتر به سایت های زیر می توانید مراجعه کنید،

www.lifeinitiative.net

www.lpps.org

www.pastoralpeoples.org

www.fao.org

شماره های آتی این خبر نامه، موضوعات و مباحث مختلفی را در بر خواهد داشت اگر پیشنهادی در رابطه با موضوعاتی آتی خبر نامه دارید لطفاً نظرات و راهنمایی و پیشنهادات ارزند خود را با در به زبان انگلیسی به آدرس الکترونیکی drynet@bothends.org و یا به زبان فارسی به آدرس الکترونیکی desertcontrol@yahoo.com با ما در میان بگذارید.

تقویم رویدادهای داخلی

۱۴-۱۵ آذرماه ۱۳۸۶، هفتمین همایش سالانه سازمانهای مردم نهاد:

شورای هماهنگی همایش های سالانه سازمانهای مردم نهاد ایران با همکاری انجمن بانوان امدادگر و جمعی از سازمانهای مردم نهاد استان گیلان در نظر دارند هفتمین همایش سالانه را با موضوع " شاخص های موفقیت سازمانهای مردم نهاد ایران و آسیب شناسی سازمانهای مردم نهاد از لحاظ درون سازمانی و برون سازمانی " تر ۱۴ و ۱۵ آذر ماه در زیبا کنار استان گیلان برگزار نمایند علاقمندان می توانند فرم ثبت نام و اطلاعات بیشتر را از طریق شماره ها فاکس ۷۲۳۳۵۰۷ و ۷۲۲۹۷۹۳ - ۰۱۳۱ دریافت نمایند

۲- ۱ اسفند ماه ۱۳۸۶، چهارمین همایش ملی آبخیزداری ایران:

چهارمین همایش ملی آبخیزداری ایران با همکاری سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری و مرکز تحقیقات حفاظت خاک و آبخیزداری کشور اول و دوم اسفند ماه سال جاری در پردیس کشاورزی و منابع طبیعی کرج برگزار می شود.

آبخیزداری و توسعه پایدار، آبخیزداری و آمایش سرزمین، آبخیزداری و محیط زیست، آبخیزداری و مدیریت جامع منابع طبیعی، آبخیزداری و منابع آب و خاک و آبخیزداری، مردم و توسعه روستایی، موضوعهای مشخص شده برای رایاه دهندگان مقاله ها در نظر گرفته شده است و علاقه مندان می توانند مقاله های خود را به نشانی کرج، بلوار شهید چمران، دانشکده منابع طبیعی دانشگاه تهران، دفتر انجمن مهندسی آبخیزداری ایران - صندوق پستی ۳۱۵۸۵-۴۳۱۴ ارسال کنند.

بیابان زدایی و کاهش اثرات خشکسالی تسهیل نمایند"

از آنجا که این کنوانسیون در سال ۱۳۷۵ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است کلیه مفاد آن جزو الزامات قانونی برای کشور محسوب می گردد. در همین راستا کمیته ملی بیابانزدایی در جلسه مورخ ۱۳۸۵/۷/۱۸ شبکه سازمانهای مردم نهاد مقابله با بیابانزایی را به عنوان بازوی مشورتی و یکی از زیر کمیته های خود تصویب و مشارکت سازمانهای مردم نهاد را در عالی ترین سطوح تصمیم گیری و اجرای برنامه ها و فعالیت های مقابله با بیابانزایی فراهم نمود.

با این تدبیر جوامع محل و سازمانهای مردم نهاد در کنار دستگاههای اجرایی اتحاد ملی برای مقابله با بیابانزایی و تخریب اراضی را تمرین خواهند نمود.

اولین کارگاه ملی نقش سازمانهای مردم نهاد در مقابله با بیابانزدایی بیرجند، آبان ۱۳۸۶

در حال حاضر شبکه مراحل اولیه شکل گیری خود را طی می کند و در صورت تمایل به عضویت می توانید با دبیر خانه موقت شبکه به آدرس الکترونیکی s_maede@yahoo.com و یا دبیر خانه کمیته ملی و کنوانسیون مقابله با بیابانزایی به آدرس الکترونیکی desertcontrol@yahoo.com و شماره تلفن ۰۲۱-۸۸۹۶۱۳۱۴ تماس بگیرید.

اخبار ایران و منطقه

اتحاد ملی برای مقابله با بیابانزایی

جوامع محلی مناطق بیابانی از گذشته دور با بهره گیری از میراث ارزشمند دانش بومی و تجربیات نیاکان خود با خشکسالی و تغییرات اقلیمی این مناطق سازش یافته بودند. اما رشد جمعیت، توسعه نامتوازن و تغییرات اقتصادی-اجتماعی، به بهره برداری بی وریه و توسعه روشهای نامناسب مدیریت اراضی در کنار تغییرات آب و هوایی به تخریب اراضی و بیابانزایی منجر گردیده است.

زندگی و معیشت جوامع محلی مناطق بیابانی به شدت به منابع طبیعی پیرامون خود وابسته است و به همین دلیل از یکطرف متاثرترین اقشار جامعه نسبت به پدیده بیابانزایی و خشکسالی بوده و از طرف دیگر به سبب دانش و تجربیات بومی همزیستی با مناطق بیابانی و مدیریت و بهره برداری پایدار آن تاثیر گذارترین افراد در برنامه ها و اقدامات مقابله با بیابانزایی به حساب می آیند.

بر همین اساس است که کنوانسیون مقابله با بیابانزایی در اصول متعدد خود دولتها را مکلف به مشارکت جوامع محلی در برنامه ریزی و اجرای سیاست ها و فعالیت های مقابله با بیابانزایی نموده است که از آن جمله:

ماده ۳ "طرفها باید اطمینان یابند که تصمیمات آنها در طراحی و اجرای برنامه های بیابان زدایی و کاهش اثرات خشکسالی با مشارکت مردم و جوامع محلی صورت می گیرد." ماده ۶ "کشورها باید آگاهی را ارتقاء داده و مشارکت جوامع محلی، به ویژه زنان و جوانان را با حمایت سازمانهای غیر دولتی، در فعالیت های

اخبار ایران و منطقه

چالشها و چاره ها مرتعداری متکی بر کوچ

به گزارش روابط عمومی سازمان امور عشایر ایران، دکتر احمدی نژاد رئیس جمهوری در دیدار با عشایر فارس گفت: نام عشایر برابر است با غیرت و جوانمردی، این جامعه کمترین زحمت را برای دولت و کشور دارند اما بیشترین نفع اقتصادی و فایده را.

دکتر احمدی نژاد در این دیدار به وزیر جهاد دستور داد: گروه کارشناسی متشکل از بزرگان عشایر دور هم جمع شوند و با مرور تمام سیاستها و برنامه هایی که سالهای گذشته در این بخش اجرا شده، به یک جمع بندی نهایی با نوع نگاه حفظ زندگی عشایری، ارزش ها و روحیه جوانمردی و ایثار در جامعه عشایری برسند.

وی گفت: اگر لازم باشد سازمان امور عشایری ارتقاء یابد، یک مدیریت دیگری ایجاد شود و یا هر اقدام دیگری صورت گیرد، به دلیل اهمیت موضوع آن را انجام می دهیم.

تحقق منویات سخنان ریاست محترم جمهور و بویژه استفاده از بزرگان عشایر به عنوان کارشناسان صاحب نظر در بررسی سیاست ها و برنامه های گذشته نقطه عطفی در تاریخ برنامه ریزی کشور محسوب خواهد شد.

جوامع محلی و بویژه عشایر از یکطرف دارای دانش بومی سازگاری با ظرفیتهای و توان طبیعی عرصه های منابع طبیعی می باشند که در طی هزاران سال گذشته در فرهنگ و نحوه مدیریت و بهره برداری از منابع طبیعی و حتی نوع و نژاد دام متبلور شده و از طرف دیگر برخوردار از روابط، ساختارها و نظام های اجتماعی بسیار ارزشمندی هستند که نقش حیاتی در تصمیم گیریها و برنامه ریزیها داشته است. تا

چند دهه قبل این دو اصل همواره

اهمیت و ضرورت مدیریت متکی بر کوچ مراتع در قانون منابع طبیعی کشور به درستی تشخیص داده شده و از همین رو واگذاری ایل راهها را مطلقاً ممنوع دانسته است اما با این وجود اغلب ایل راههای عشایر تصرف و یا واگذار شده و هر ساله در موسم کوچ عشایر تصادف و تلفات صدها دام عشایردر بزرگراهها و جادهها کشور را شاهد هستیم.

عدم اهتمام به رفع مشکلات کوچ و دشواری فراهم نمودن امکانات اجتماعی و رفاهی در حین کوچ برخی مسئولین و کارشناسان را بر آن داشته که به جای انطباق خدمات و سرویس های اجتماعی و رفاهی با شرایط معیشتی عشایر کوچنده، تلاش غیر علمی در جهت اسکان و متمرکز نمودن عشایر در یکی از قطب های بیلاق یا قشلاق و ترویج تبدیل دام سبک به سنگین را در دستور کار قرار دهند که بدون شک این اقدام نتایج و پیامدهای ناگوار اجتماعی و زیست محیطی و اکولوژیکی متعددی را در پی خواهد داشت.

راه حل منطقی و کارشناسانه این مشکل در سخنان ریاست محترم جمهوری مستتر بوده و با تفکر و تعمق بیشتر قابل استخراج است.

دو عامل حفظ و بهره برداری پایدار از منابع طبیعی بوده است. ولی سیاست های هشت دهه اخیر مانند تخته قاپو کردن عشایر، اصلاحات ارضی ملهم از منویات کشورهای غالب استعماری منجمله دولتی کردن منابع طبیعی، باعث تضعیف و از بین رفتن حقوق بهره برداری های جمعی عشایر، تخریب منابع طبیعی در قلمروهای عشایری و ناپایداری معیشت اصلی آنها (دامداری) شده است.

کوچ عشایر قشقایی

با این وجود هنوز هم به اعتقاد اکثر صاحب نظران و متخصصین علوم مرتعداری، پوشش گیاهی و وضعیت مراتع در مراتع عشایری به مراتب بهتر از مراتع روستایی کشور می باشد که این مهم ریشه در عوامل متعددی داشته اما مهمترین عامل تعیین کننده و تاثیر گذار شیوه بهره برداری سازگار با محیط طبیعی و توأم با حرکت و کوچ میباشد که در آن گیاه فرصت استراحت و تجدید حیات مجدد را پیدا می کند اما در مراتع روستایی دام تقریباً در تمام طول سال به مرتع مشخص وابسته بوده و حتی در مواقعی از سال که پوشش گیاهی کاملاً تحلیل رفته به دلیل نیاز دام به حرکت اجباراً وارد مرتع میشود.

اخبار ایران و منطقه

گزارش اولین کارگاه ملی شبکه سازمانهای مردم نهاد مقابله با بیابانزایی

اولین کارگاه ملی شبکه سازمانهای مردم نهاد مقابله با بیابانزایی با همکاری برنامه عمران ملل متحد، اداره کل منابع طبیعی استان خراسان جنوبی، معاونت مناطق خشک و نیمه خشک و دفتر امور بیابان سازمان جنگلها و مراتع و آبخیزداری کشور، دبیر خانه کمیته ملی و کنوانسیون بیابانزدایی، پروژه ترسیب کربن حسین آباد جنوب خراسان، با حضور حدود ۴۰ نفر اعم از ۱۲ نفر نمایندگان تشکل های بومی مناطق روستایی و عشایری، ۱۸ نفر نمایندگان سازمانهای غیر دولتی، ۵ نفر کارشناسان دولتی و ۵ نفر تسهیلاتگر، سی ام مهر ماه لغایت چهارم آبان ماه ۱۳۸۶ در شهرستان بیرجند برگزار گردید.

در این کارگاه برای اولین بار نمایندگان جوامع محلی، تشکلهای غیر دولتی و کارشناسان دولتی با هدف کمک به بسیج نیروهای مردمی و دولتی برای دستیابی به درک مشترک و همکاری ملی برای مقابله با بیابان زایی و تهیه مقدمات اجرای مشارکتی بام (برنامه اقدام ملی) گردهم آمدند.

این کارگاه دستاوردهای متعددی در پی داشت که از آن جمله می توان به موارد زیر اشاره داشت:

- تحلیل وضع موجود و تعیین چشم انداز آینده بیابانزایی کشور
- استراتژی ملی جوامع بومی و تشکلهای مردم نهاد در مقابله با بیابانزایی
- ظرفیت سازی و بستر سازی مشارکت گروههای ذینفع و ذیحق برای مقابله با بیابان زایی
- نظر خواهی از شرکت کنندگان راجع به پیشنهاد قانون جدید منابع طبیعی
- تحلیل نتایج مقدماتی طرح ترسیب کربن و بررسی امکان بسط افقی و عمودی شیوه های بسیج جوامع بومی و مشارکت آنان در فعالیت های بیابانزایی

مفادی از بیانیه سازمان ملل متحد درباره مردمان بومی

بیانیه فوق به مدت بیست و چهار سال بین دولتها و جوامع بومی ذینفع در حال مذاکره بوده است بالاخره در سپتامبر ۲۰۰۷ در مجمع عمومی سازمان ملل متحد به تصویب رسید. تنها چهار کشور ایالات متحده آمریکا، کانادا، استرالیا و زلاندنو به آن رای مخالف دادند برخی از مفاد آن به شرح زیر است:

ماده دهم
نباید مردمان بومی را به زور از سرزمینها و قلمروهاشان بیرون راند. هر نوع جابجایی باید آزادانه و با رضایت خاطر مردمان بومی و پس از کسب توافق درباره ی چگونگی جبران هزینه ها و ضررها به صورتی منصفانه و عادلانه، و در صورت امکان با کسب توافق درباره بازگشت احتمالی به منطقه پیشین، اتفاق بیفتد.

ماده نوزدهم
دولتها از طریق نهادهای نمایندگی مردمان بومی با حسن نیت با آنها مشاوره و همکاری خواهند کرد تا پیش از به کار بستن و اجرای قوانین یا اقدامات اداری که زندگی مردمان بومی را تحت تاثیر قرار میدهد، رضایت خاطر آزادانه، پیشاپیش و آگاهانه آنها را به دست آورند.

ماده بیست و ششم
۱. مردمان بومی بر سرزمین ها، قلمروها و منابعی که عرفا به آنها تعلق داشته ولی به اشغال درآمده و مورد بهره برداری قرار گرفته است حق دارند.

۲. مردمان بومی حق دارند سرزمینها، قلمروها و منابعی را که بر اساس مالکیت سنتی یا شکلهای دیگری از اشغال و بهره برداری متعلق به آنهاست به مالکیت خود درآورده و مورد بهره برداری و توسعه قرار داده و بر آنها کنترل داشته باشند.

۳. دولت ها باید این سرزمینها، قلمروها و منابع را به رسمیت بشناسند و از آنها حفاظت کنند. این شناسایی باید با توجه به آداب و رسوم، سنت ها و نظام مالکیت ارضی مورد نظر مردمان بومی صورت پذیرد.

جهت دسترسی به متن کامل به سایت های زیر مراجعه کنید